

בש"פ 6242/18 - מדינת ישראל נגד אברהם אבו זייד

בבית המשפט העליון

בש"פ 6242/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אברהם אבו זייד

בקשה שמינית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד אפרת גולדשטיין

בשם המשיב: עו"ד ליאור גולן

החלטה

לפני בקשה שמינית להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק) ב-90 ימים החל מיום 12.9.2018 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43725-03-16 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

1. ביום 21.3.2016 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות של רצח, ניסיון רצח וקשירת קשר לפשע. כתב האישום תוקן ביום 27.3.2018 כך שאוחד עם כתב אישום שהוגש נגד בנו הקטין. עניינו של המשיב נדון פעמים מספר לפני בית משפט זה והעובדות הרלוונטיות הובאו בהרחבה במסגרת החלטות קודמות שניתנו בעניינו.

(בש"פ 6151/16; בש"פ 2864/17). על כן, לא ראיתי צורך לפרטן פעם נוספת. די לציין כי על פי המסכת העובדתית המיוחסת למשיב כפי שזו מופיעה בכתב האישום המתוקן, הוא קָשָׁר קָשָׁר עם בנו לגרום למותם של מכרים המוסכסים עם בנו, ובהמשך לכך הגיעו השניים לביתם של המכרים ודקרו אותם בעזרת סכינים, באופן אשר גרם למותו של אחד מהם.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום המקורי הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט המחוזי קיבל את הבקשה, ומאז הוגשו מספר בקשות להארכת מעצרו של המשיב. זוהי כאמור הבקשה השמינית להארכת מעצרו.

השתלשלות ההליכים בתיק העיקרי

3. כבר כעת יצוין כי ההליכים נגד המשיב ידעו עליות ומורדות. לאחר שהחל משפטם של המשיב ובנו, ולאחר שהתקיימו שמונה ישיבות הוכחות, השניים הודו במיוחס להם וביום 18.5.2017 הורשעו על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון. ואולם, ביום 26.6.2017 הגיש המשיב בקשה לחזור בו מהודאתו. ביום 18.7.2017 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, בנמקו כי מדובר בניסיון להשגת יתרון דיוני לו ולבנו. אלא שביום 31.8.2017 הגיש גם בנו של המשיב בקשה לחזור בו מהודאתו. במסגרת הדיונים בבקשה ההיא מסרה המבקשת כי היא אינה מתנגדת לבקשת הבן, אך לצד זאת הודיעה כי ביטול הסדר הטיעון עמו יביא גם לביטול הסדר הטיעון עם המשיב.

4. ביום 1.11.2017 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת הבן לחזור בו מהודאתו, וכפועל יוצא מכך ביטל את הכרעת הדין בעניינם של המשיב ובנו. שבעה ימים לאחר מכן החליט המותב שדן בתיק (השופטים ש' דותן, מ' לוי ו-י' לוי) לפסול עצמו על מנת להגן על זכויותיו של המשיב כנאשם, והתיק הועבר למותב חדש (סגן הנשיא ג' נויטל והשופטים ט' חיימוביץ ו-ג' גונטובניק). ביום 15.1.2018 דחה המותב החדש את בקשת המבקשת להמשיך שמיעת התיק מהמקום שבו הפסיק המותב הקודם (סיום פרשת התביעה), נוכח הצורך בהתרשמות ישירה מן העדים. בעקבות זאת, החל המותב החדש בשמיעת הראיות בתיק מההתחלה.

טענות הצדדים

5. לטענת המבקשת, מסוכנותו של המשיב נלמדת מהמעשים המיוחסים לו בכתב האישום, והיא אינה ניתנת לאיון באמצעות חלופת מעצר. מסוכנותו אף נלמדת מתסקירי המעצר האחרונים שניתנו בעניינו, המצביעים על כך שבתקופה שחלפה לא חלה הפחתה משמעותית במסוכנות הנשקפת ממנו, ושקיים סיכון להתנהלות אלימה מצדו בסיטואציות דומות בעתיד. כן קיים חשש ממשי להימלטותו מאימת הדין, נוכח העבירות החמורות המיוחסות לו ונוכח העובדה שהוא נמלט מהמשטרה במשך כארבעים ימים בטרם הסגיר עצמו. באשר לקצב התקדמות ההליך, המבקשת ציינה כי עד כה התקיימו ארבעה מועדי הוכחות לפני המותב החדש בהם נשמעה עדותם של חמישה עדי תביעה, וקבועים שישה מועדי הוכחות נוספים. עוד טענה המבקשת כי התמשכות ההליכים רובצת לפתחו של המשיב ובנו, אשר בעקבות חזרתם מהודאתם החל משפטם מחדש, וזאת לאחר שהתקיימו שמונה דיוני הוכחות במהלכם נשמעו 19 עדים. התנהלותם של המשיב ובנו לאורך המשפט מלמדת על ניסיונם למשוך זמן ולעכב את מתן פסק הדין בעניינם.

6. בא-כוחו של המשיב טען מנגד כי יש לדחות את הבקשה ולבחון את מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני. באשר לקצב התמשכות ההליך, המשיב עצור מזה כשנתיים וחצי. אמת היא כי מדובר בהשתלשלות הליכים מיוחדת,

עמוד 2

אולם המשפט אינו צפוי להסתיים בקרוב ואף הערכות המשיבה בבקשות הקודמות באשר לקצב ההתקדמות הצפוי התבדו. באשר לעילות המעצר, עילת השיבוש שהייתה קיימת בעבר התאינה נוכח העובדה שהעד היחיד הקושר את המשיב למעשה הדקירה כבר העיד. באשר לעילת המסוכנות, שירות המבחן העריך כי נשקפת מהמשיב מסוכנות בינונית. כמו כן, המדובר באדם בן שישים, נעדר עבר פלילי, שמעורבותו בכתב האישום מינורית. הוא אסיר למופת המשמש כקצין חינוך בכלא. לצד זאת יש לקחת בחשבון את חזקת החפות העומדת למשיב, בפרט נוכח העובדה שמהרגע הראשון בחקירתו הוא עמד על חפותו, ויש נגדו עדות יחידה של קטין שנפלו בה סתירות. גם בית משפט זה (בש"פ 9567/17, השופטת י' וילנר) סבר בעבר כי נוכח התמשכות ההליכים נקודת האיזון נעה לעבר זכותו של המשיב לחירות, ועל כן הורה על בחינה של שחרורו לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהמשך לכך שירות המבחן ערך תסקיר אשר בסיכומו המליץ על שחרורו לחלופה. בית המשפט המחוזי אמנם לא אימץ המלצה זו, אולם מאז חלפו כשבעה חודשים, ובשים לב לכל האמור, יש הצדקה לבצע בחינה מחודשת של אפשרות שחרורו.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, ולאחר שמיעת טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל.
8. כידוע, במסגרת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק נדרש בית המשפט לערוך איזון בין הפגיעה בחירות הנאשם, לו עומדת חזקת החפות, לבין האינטרס הציבורי של שלום הציבור ובטחונו (ראו למשל: בש"פ 6298/18 מדינת ישראל נ' אלמליח, פסקה 7 (13.9.2018); בש"פ 8524/17 מדינת ישראל נ' פוגל (3.1.2018)). במסגרת איזון זה יש לשקול, בין היתר, את מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; חומרת העבירה המיוחסת לו, בשים לב לאופייה ולנסיבות ביצועה; עוצמת החשש מפני שיבוש הליכי משפט מצדו; חלוף הזמן ממועד מעצרו; קצב התקדמותו של ההליך המשפטי (וראו: בש"פ 5443/18 מדינת ישראל נ' אביטן, פסקה 7 (9.8.2018); בש"פ 1087/18 מדינת ישראל נ' פוגל, פסקה 19 (1.3.2018)). ככל שתקופת המעצר מתארכת, נעה נקודת האיזון לטובת חירותו של הנאשם. יחד עם זאת, יש לבחון כל מקרה לגופו וליתן את הדעת לנסיבות ולגורמים שהביאו להתמשכותו של ההליך המשפטי (ראו למשל: בש"פ 419/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 19 (25.1.2018); בש"פ 5705/14 מדינת ישראל נ' שליו, פסקה 16 (2.9.2014)).
9. יישום אמות מידה אלה בעניינו של המשיב מוליך למסקנה כי יש להורות על הארכת מעצרו. נגד המשיב עומד כתב אישום המייחס לו עבירת רצח, העבירה החמורה בספר החוקים, כמו גם עבירות חמורות נוספות. עבירת הרצח מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית, ורק במקרים נדירים ויוצאי דופן ניתן יהיה להסתפק בחלופה למעצרו של מי שמואשם בה (וראו למשל: בש"פ 5802/18 מדינת ישראל נ' אברג'יל, פסקה 9 (9.8.2018); בש"פ 6355/18 מדינת ישראל נ' ותד, פסקה 9 (13.9.2018)). אף על פי כן, בעניינו של המשיב נבחנה חלופת מעצר, אולם בית המשפט המחוזי מצא כי אין בה כדי לאיין את מסוכנותו, וגם ערר שהגיש על החלטה זו – נדחה (בש"פ 3979/18). לכך יש להוסיף את החשש להימלטות המשיב מהדין. לא זו בלבד שעבירת הרצח המיוחסת לו מקימה חשש אינהרנטי להימלטות מן הדין עקב חומרת הענישה שהיא נושאת בצדה (ראו, למשל: בש"פ 1363/18 מדינת ישראל נ' טחימר, פסקה 10 (21.2.2018); בש"פ 3790/18 מדינת ישראל נ' טחימר, פסקה 9 (21.5.2018)), בעניינו אף קיים חשש ממשי הנובע מהעובדה שהוא עצמו נמלט מן הדין בתחילת ההליך.
10. באשר לקצב התקדמות ההליך, לאחר עיון בהחלטות המותב המקורי שדן בעניינו של המשיב, בבקשות

הקודמות להארכת מעצרו ובהחלטות שניתנו בעניינן, שוכנעתי כי התמשכות ההליך אינה רובצת לפתחה של המבקשת. בקשתו של המשיב לחזור בו מהודאתו וההליכים אשר נלוו לה הם, בין היתר, שהובילו להתארכות ההליך. בנסיבות אלה, אין בחלוף הזמן שמאז תחילת ההליך כדי להטות את נקודת האיזון לעבר שחרורו של המשיב. זאת, בשים לב להחלטות בית משפט זה, הן בערר על החלטת בית המשפט המחוזי שנמנע מלהורות על חלופת מעצר (בש"פ 3979/18) בה אף נקבע כי לא ניתנה המלצה חיובית מטעם שירות המבחן, והן בבקשה האחרונה להארכת מעצרו של המשיב (בש"פ 4220/18).

11. הבקשה מתקבלת אפוא, ומעצרו של המשיב מוארך בזאת ב-90 ימים החל מיום 12.9.2018 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43725-03-16 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ה בתשרי התשע"ט (4.10.2018).

ש ו פ ט